

γνωρίζω τόσο λίγο! Αυτό το βάσανο έχουμε μεις, 'Αλέκο, που δε μπορούμε, αφού δεν έχουμε περιουσία, να ζήσουμε μονάχες μας, άνύπαντρες· πρέπει να παντρευτούμε, μ' άλλα λόγια να πουληθούμε σε κάποιον, χωρίς ή καρδιά να λαβαίνει κανένα μέρος σ' αυτή την έλευση κ' εξευτελιστική πουλησιιά. 'Εμείς δε, έχουμε το δικαίωμα της 'Αγάπης, σε μας απαγορεύεται το καρδιοχτύπι, μας πρέπει να διώχνουμε τ' όνειρο».

Το πρόσωπό της αυτή τη στιγμή είχε πάρει μεγαλύτερη έκφραση, που ταίριαζε τόσο στο σχήμα της μορφής της, που αυτός ποτέ του δεν την είδε τόσο όμορφη. Κι αφού αναστέναξε, πρόσθεσε σιγά. — «'Αλλοίμονο! χειρότερ' από χτήνη».

— «'Αλλ' αυτό δεν πρέπει να γίνει», είπε κείνος, τονίζοντας ένεργητικά τα λόγια του και κοντοζύγωσε τη νέα με την έσωτερική της ψυχής του παραχή ζωγραφισμένη στη στάση, στη μορφή του.

— «Και λοιπόν τί να κάμω; Θ' αφήσω να περάσουν τα καλύτερά μου χρόνια κ' έπειτα ποιός με θέλει; Ή νομίζεις, πως είν' εύκολο πράμα σήμερα οι γαμπροί για κορίτσι άπλοικο; Ο κόσμος τώρα μονάχα το χρήμα δοξάζει κι αν εμείς στα βάρη της καρδιάς μας κλειούμε κανέναν κρουρό πόθο, ούτε τον φαντάζονται. 'Αχ, 'Αλέκο, είμαι πολύ δυστυχισμένη!»

Δεν τέλειωσε την ύστερη λέξη που άκούμπησε το κεφάλι στον ώμο του. 'Η όμορφη μυρωδιά που στά μαλλιά της είχε χύση—κοκεταρία γυναίκεια κι αυτό—όταν έτοιμάζονταν για το χορό, το μελαγχολικό της βλέμμα, το κούνημά της που τον έκαμε να γνωρίσει τη χαρά της αγαπημένης γυναίκας γυμμένης στον ώμο του, χαρά ανεπάντεχτη για κείνον, όλα τον είχαν μεθύσει. 'Η δειλία του υποχώρησε κ' η άγάπη του δώκε θάρρος.

— «'Αχ, 'Ελλη, αν μ' αγαπούσες, έγω σε λαιτρεύω! έψιθύρισε με πάθος.

— «Να τό πιστέψω; είν' αλήθεια;»

— «Είμαι σκλάβος σου. Τόσον καιρό σ' αγαπώ, αλλά δεν τολμούσα να πω τίποτα, φοβόμουν μή χάσω και την ευτυχία να σε ζυγώνω. Είσαι τόσο όμορφη! και γώ...

— «'Αλέκο, με κάνεις ευτυχισμένη», και του χαμογέλασε με γλυκάδα.

Κείνος δεν ετόλμησε παρά ν' απιθώση τα χείλια του στα μαλλιά της, αλλά τόσο ελαφρά σά μ' ελάθει να φιλούς ένα κόνισμα.

τον είδαμε να τρέχει ανάμεσα από τον έλαιώνα, πίσω από τις φράχτες, από τα βάρη κατόπι, και να μας κοιτάζει εκεί από τον αιματόχρομο βράχο στη δύση. Κάποιος άνθρωπος έμπεύτηκεν εκεί κοντά. Ένας ναύτης φώναζε πέρα στο καίκι νάρτη ή βάρκα, και ένα καρβόσκυλο βάζιζε, και τα λαχτίσματά του έρχόνταν χτυπητά ως τον τοίχο της ταράτσας. Από τον κήπο κάποιος εώδιε της στιγμής τούτης στη δύση εξεψύχαιναν άπάνω σου και γύρω μας. Είχε μισοσυνωρπάσει τώρα, και ή νυχτερίδα δεν έπαψε να φτερουγίζει άπάνωθε μας. Σου κανε τέτοιο φόβο το μισοπούλι ετούτο με την άπονύχτερή του φτεροδεσιά, που κοίταζες στο μισόφωτο άθέρρα με δέιλια. 'Οστόσο τα σύγνεφα κατακάτου έκαιγόνταν κούφια τώρα στο καμίνι και ή φωτιά, από το χάλκωμα δεν ξάναφνε στο άμوني, παρά έλιγοσβούτανε. Ένας χαιρετισμός έσπερινός από τη χυνοπωρινή φωνή έφτασε ως την άκουή μας, και ο άγέρας κάτου στριφογύρισε τα φύλλα, ψηλώθηκε, κ' έφυγε κατά την άκρογιαλιά με κολώνα μπουχό και σαοίδια.

— Πάμε μέσα· φυσάει και λίγο. Είπες άναστενάζοντας. Στάθηκες ύστερα και κοίταζες κατά τ' άκρογιαλι. Ένα καίκι έρχόταν πρίμα. Μιά βαρκούλα αλάργευε με τα κουπιά ψαράδικη.

— Πάμε να σου είπω για τη μητέρα κάτι που

II

Με το φόρεμ' ακόμα του χορού, αφού έρριξε το πανωφόρι και το σαλάκι της σε μία καρέκλα, έτρεξε στις μαμάς της την κάμαρα. 'Η χαρά του θριάμβου ζωγραφισμένη στη μορφή της.

— «Λοιπόν, μαμά, τ'ά κατάφερα».

— «Τί κατάφερες;»

— «Παντρεύομαι με τον 'Αλέκο».

— «Με τον 'Αλέκο!!!»

— «Με τα τρία του εκατομύρια, μαμάκα μου, είσ' ευχαριστημένη;»

— «'Ακούς εκεί! μά είσαι σωστό δαιμόνιο», κι άκράτητη από χαρά άγκάλιαζε τη θυγατέρα της, το θησαυρό της. «Και πως τ'ά κατάφερες; γιά λέγε».

— «Εύκολο πράμμα, του είπα πως ο Λέαντρος περιμένει την άδεια μου γιά να με ζητήσει, και πως είμαι δυστυχισμένη να τον πάρω, επειδή δεν τον αγαπώ».

— «'Εμείς που κάμαμε ό,τι μπορέσαμε γιά να γίνει αυτός ο γάμος με το Λέαντρο, και που κοντέψε ν' άρρωστήσω από τη σκάζη μου, σαν είδα πως τίποτα δεν καταφέρναμε!..»

Είχα νοιώσει από καιρό που του άρεσα, αλλά στον ίδιο καιρό μελέτησα και το χαρακτήρα του. Είμαι τόσο δειλός, που ποτέ δε θ' άποφάσιζε να μου μιλήσει κ' έτσι θά περνούσε ο καιρός, και ποιός ξέρει!.. κι ούτε ποτέ θά με ζητούσε, γι'ατί φοβάται την άσκημά του, και δεν έχει άδικο. Από καιρό λοιπόν έγω είχ' άρχινήσει τις άψμαχίες κι άπόψε έδωσα την ύστερη μάχη. Τ' άποτέλεσμα είναι, που αύριο θά με ζητήσει στον πατέρα, γιά να μ'ήν προφτάσει και του πρωτομιλήσει ο Λέαντρος. Λεπτομέρειες, μαμά μου, δε σου λέω, γι'ατί σεις οι παλαιές δε νοιώθετε πολλά από τη σημερινή έποχή· όσο πάει και προοδεύουμε. 'Ο Λέαντρος μου χρειάστηκε, και γιά να μ'ήν πιστέψω ο 'Αλέκος που τό κάνω γιά τον παρ' τους, γι' αυτό υποχρεώθηκα να πω αυτή τη χοντρή ψευτιά».

— «Χά, χά, χά, δεν είχες παρά να διαλέξεις· αν ήτανε γιά τα χρήματα μήπως δεν έπαιρνες το Λέαντρο; Χαρά στο θάρρος σου, πως μπόρεσες να τ'ά πης, χωρίς να γελάσεις!»

— «Μά γιά φαντάσου, μαμά, που θά σκάσουν από ζήλεια όλες μου οι φιλενάδες!»

— «Και μήπως οι μαννάδες τους λιγότερο; Μά είσαι τρομερή, σωστό διαολάκι!!»

— «'Οχι, μαμά μου, είμαι μονάχα μυαλό πραχτικό!»

Καθαδδάτες 3/9/05.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Κάποια χρόνια θυμάμαι,

Που τριγύρω μου άνθοῦσαν λουλούδια

Ξωτικά—της ψυχής μου τραγούδια.—

Κάποια χρόνια φευγάτα λυπάμαι,

Που μ' έβλέπαν μονάχο διαβάτη

Σ' ένα κόσμο δικό μου να φτάνω

Γελαστός, με καρδιάν άπ' άγάπη γεμάτη

Γιά ό,τι ζει και πεθαίνει έδω πάνω.

Και μπροστά σε μία λίμνη είχα φτάσει.

Στα γαλάζια νερά της—σά ο' αϊθέρινη πλάση—

Με λαχίρα τα μάτια βυθίζω

Κ' είδα—πάλε, ω ψυχή, τί θυμίζω;—

Κόσμους άλλους και ξένους

Φωτεινούς, δίχως φως, γελαστούς, πικραμένους.

Το δικό μου όμως κόσμο δεν είδα.

Την ψυχή μου την έσφιξε ο πόνος,

Μά σπατάρισε μέσα μου ή έλπίδα,

Πως θ'ά φέρει τον κόσμο μου ό χρόνος.

Και διαβάτης μονάχος άκόμη

Με το δάκρυ, που γεννάνε μου οι τρόμοι,

Σε μία στράτα μ' άγκάθια στρωμένη

Περπατώ φορτωμένος στους ώμους έλπίδας σταυρό,

Κι' άπ' άγάπη γεμάτος γιά ό,τι ζει και πεθαίνει

Το δικό μου τον κόσμο γυρεύω να βρω.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΡΕΤΑΣ

Η ΓΡΙΑ ΚΙ Ο ΔΡΑΚΟΣ

Στο φίλο Σ. Καζανόβα

Μιά φορά κ' έναν καιρό είταν ένας δράκος· ένας δράκος φοβερός, πελώριος, με τρεις μεγάλες κεφαλές· ένα στοιχείο, να πούμε.

Είτανε και μία γριά· μία μάγισσα, παλιά γυναίκα, που κ' οι γεροντότεροι, σαν είτανε παιδιά, κ' οι παπουλίδες τους, κ' οι παπούδες των παπούδων τους, τη γνωρίσανε την ίδια, πάντα γριά, παμπόγρια, μούμια εκατό χρονών.

Σταμάτησε λίγο. Σηκώθηκε κι' άναψε την κρεμαστή λάμπα με το μαύρο της σκέπασμα, που και κείνη πενθούσε, κ' έχυσε ελόγουρα μία θαμπή φέξη στα πράματα.

— Βασιλεύει, ξακολούθησε, παλε κοιτάζοντας σε μία παλιά εικόνα κάποιου προγονού σου, που έστεκόταν εκεί μεγαλόπρεπος, πολεμιστής, γιομάτος δόξα στα μύτια και στην κόμη που ξεχείλιζε στον ώμο του, βασιλεύει πάντα ή στερεμένη της χαρά έδω μέσα, και πεθαίνει πάντα κάτι από κείνο που μας χάρισε από την ευτυχία και την καλωσύνη.

Έκατσε πάλι κοντά μου, κ' έδειχνε πως κόμπιαζε να ξακολούθησε. Σε περιμένα. Άναείστηκες ζητώντας κάτι ελόγουρά σου, και πήρες ένα καρβεφτάκι που ήταν άπάνω στο τραπέζι, παλιό, βενέτικο. Τό βαλες όμπρός σου και καθρεφτιζόσουν τόσο άγύρευτα, που φαινόσουν πως είχασες την παρουσία μου. Ύστερα σιζόντας λίγο τα μαλλιά σου, και χαμογελώντας πάντα σά να βλέπες κάτι στα βάθια του καθρέφτη, μου είπες χωρίς να σηκώσης από το γιαλί τα μάτια σου.

— Έδώ, έδω πόσες βολές ή νειότη της καθρεφτίστηκε. Να βλέπα, να βλέπα τα μάτια της μιά βολά έστώντας και δακρυσμένα, όπως ήτανε πάντα το στερνό καιρό της ζωής της... Θάνατο γύρευε ή

μου θυμίζει έτσι ετούτη δά ή στιγμή...

Και στάθηκες πάλι στο κατώφλι της πόρτας που έφερνε στο σαλονάκι. Ύστερα κοιτάζοντας με πικροχαμογέλασες, και ξαφνικά με ρώτησες, σαν ξεχασμένη, σαν άραιομένη.

— 'Ησουν δώ σαν πέθανε;

— 'Οχι· μά δεν τό θυμάσαι; 'Ητανε τον πρώτο χρόνο που φυγα γιά την 'Αθήνα.

— Δόλια μητερούλα, είπες και μπήκες μέσα. Σ' άκολούθησα. Πήγαμε στην τραπεζαρία. Έκατσε στο τραπέζι και γώ σιμά σου.

— 'Αχ τούτο το ρολόι πως πάντα μου ήταν μιά παρηγοριά, μιά συντροφιά, είπες κοιτάζοντας το μαύρο, στρογγυλό ρολόι με τον ώροδείκτη σά δάχτυλο που δείχνει πάντα κάτι σημαντικό. Και ύστερα ξακολούθησε.—Και κείνες τις ώρες που πέρασα ύστερα από το μαρτυρεμένο της θάνατο! Τό ρυθμικό του σάλεμα και ή ήχος του είνε θαμένος μέσα στη σκίψη μου περίπλεχτος άρμονικά με τη νέκρα που βασίλειε στην ψυχή μου! Και σαν τ' άκούω τις άτέλειωτες ώρες της μοναξιάς μου να ρυθμολογή την πάσα ζωή, μου γιομίζει περισσότερο τρυφεράδα και παράπονο την ψυχή μου. Κιόλο τότες θυμάμαι, κιόλο ποθώ, κιόλο κυνηγάω άπιαστες ευτυχίες, που διάθηκαν και δεν ξανάρχονται.

Καίνο τὸν καιρὸ, οἱ ἀνθρώποι, δὲν εἶχανε μήτε καλύβια, μήτε πολιτείες, μήτε κάστρα γιὰ νὰ κατοικήσουνε. Γυρνοῦσανε ρουμάνια καὶ βουνὰ μαζί μὲ τ' ἄλλα ζῶα δίχως νὰ καταλαβαίνουνε τ' εἶτανε, τί κάνανε καὶ τί θὰ κάνοῦνε.

Ἰδέα κἀν δὲν εἶχανε τοῦ κόσμου καὶ τοῦ λογικοῦ τους, τοῦ καιροῦ ποῦ ἔρχεται καὶ ποῦ περνᾷ. Φαγὶ καὶ ὕπνο καὶ παιδογονιὰ.

Ἡ γριά ἡ καημένη πολεμοῦσε κάτι νὰ τοῦς μαθεῖ, μὰ ὁ δράκος, τὸ θεριό, δὲν ἔχρινε...

* *

Ὁ δράκος εἶτανε ἄρχοντας τῆς Γῆς. Ἀνθρώποι, χιτῆνη, ὄλα, εἶτανε ὑποαχτικὰ του. Ὅλα τρέμανε καὶ ὑπακούανε στὴ θέλησή του. Κι ἂ μπορούσανε ἕς κάνανε κι ἄλλοιῶτικα. Οἱ τρεῖς οἱ κεφαλὲς ἀγριέβανε ἀντάμα, τρίζανε τὰ σουβλερὰ τὰ δόντια τους κι ἄλλοιμονο σ' ἐκεῖνο ποῦ θ' ἀντιστεκότανε.

Ἡ κάθε κεφαλὴ εἶχε κ' ἓνα μάτι· ἓνα μάτι κίτρινο καὶ κόκκινο καὶ μέθορο καὶ μεγάλο σὰν ἓνα φεγγάρι. Κι ἀπὸ τὸ μάτι εἶτανε ἀνοιχτὸ μέρα καὶ νύχτα κι ἀστραφτοκοποῦσε σὰν φωτιά στὸν ἄνεμο.

Καθὼς ποῦ ἓνας κατιπὶ σκαρτότανε, κάτι ζητοῦσε νάβρει ἢ νὰ κάμει. γὰπ! ἡ πρώτη τεντονότανε καὶ τὸν ἄρποῦσε καὶ τὸν ἔχαρτε.

Ἡ δέφτερη, ἡ μεσοκινή κ' ἡ μεγαλύτερη στριφογυροῦσε ὁλοένα κ' ἔτρωγε τὰ καμωμένα. Ὅτι ξέφευγε τῆς πρώτης—ποῦ θὰ πεῖ, κατόρθωνε νὰ γείνει—νὰ σου κι ἄνοιγε τὸ πηγαδένιο στόμα καὶ τὸ κατεχώνιαζε.

Ἡ τρίτη, ὅτι τρώγανε οἱ δύο, οἱ ἄλλες, τὰ ξερνοῦσε ἀνακατεμένα καὶ συντρίμια σ' ἓνα λάκκο δίχως πάτο καὶ τελειωμό.

Κ' εἶται τίποτα δὲν ἔμεινε στὸν κόσμο· μήτε γνώση, μήτε μέλλο, μήτε παρελθό, μήτε παρό.

* *

Ὁ δράκος τίποτα στὸν κόσμο δὲ φοβότανε. Ὅλα τὰ καταπιανότανε καὶ τὰ περιφρονοῦσε. Μόνο ποῦ τὴ γριά τὴ μάγισσα δὲ ζύγωνε. Τὴν κοροϊδεῖε καὶ τὴ λογάριάζε μὰ παλαβή.

Ὅμως κ' ἐκεῖνη, ὅταν ἔκρινε ἀπὸ μακρυνὰ τὸ δράκο νὰ φουσκομαῖ καὶ νὰ μουγγρίζει, ὅπου φύγει φύγει, ἔμπαινε μέσ' τὴ σπηλιά της, μιὰ θεόρατη σπηλιά, ποῦ πῆγαινε στὰ καταχθόνια τῆς γῆς καὶ δὲν ξεμύτιζε.

Τί ἔκανε ἡ γριά, ἡ μάγισσα, μέσ' τὴ σπηλιά της, τὴν πεντάβαθη, δὲν τῶζερε κανέναν. Ζοῦσε μο-

ματιά της κοιτάζοντας κίβνια κατὰ τὰ ἀλαργινὰ πέλαγα, καὶ γύρευε ἀνάπαψη ἡ ψυχὴ της στὰ χλωρά μὲν γιὰ πάντα καὶ φυλλωμένα δέντρὰ τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς γαλήνης. Ἐξοῦσε δὴ μέσα καταποσταμένη, καὶ βαργνόμενα ἔτανε πλημμυρισμένη ἡ πνοὴ καὶ ὁ στεναγμός της. Λησμονάγε στερεὰ τὰ βήματα τῆς ἐδῶ μέσα, λησμονάγε τὸ πέρασμά της ἀπὸ κάθε ζωντανό καὶ ἀπὸ κάθε ἄψυχο. Θαρροῦσε πὼς κινούμενη μέσα στὰ πράγματα ποῦ ἔζησε δὲν εἶχε καὶ τὴ δύναμη νὰ τὰ κατέχη ὅπως πρῶτα, καὶ σὰν ξένη ἐφερνόταν στὴν ἀραιεμάδα της. Πολλὲς βολὲς ποῦ καθόμαστε ὅπως πάντα ἐδῶ στὴν τραπεζαρία, τὴν ἔβλεπα νάγγιζη κάποιες συνηθισμένες τῆς χερσὶ καμωσιές, κάποιες δουλειές τῆς μὲ ἀσυνήθιστο τώρα χέρι. Τὸ κοίταγμα τῆς τὸ ἴδιο σὲ μὰς ἦταν μυστικὸ τώρα, ταρκαμένο, ἀθέλητο. Τὸ χιρίδεμά της μὲ τὸ λόγο, γιομάτο κάποιον φόβο γιὰ μένα, κάποιον ἀπιστία στὸ νοῦ καὶ στὴ σκέψη. Αἰγομύλητη ἀπόγεινε, ποῦ ἐτρέμαμε στὴ σιωπὴ τοῦ σπιτιοῦ μας μεῖς οἱ ἄλλοι. Ἀλλάξανε σιγὰ σιγὰ καὶ οἱ συνήθειες μας. Τὰ μάτια της ἐπῆραν μὴν ὄψη ὁλόγιονη τρυφεράδα, καὶ μαζί δείχνανε τὸ παράπονο ποῦ ἔχουνε τὰ μάτια τοῦ μισομοῦ. Προμήγαγαν κάτι στὴν ψυχὴ μου, ὡς ἓνα μακρυνὸ χωρισμό.

Σταματήστες. Κάτι σὰν λυγμὸς σοῦ κράτησε τὴ

ναχὴ της ἐκεῖ μέσα χρόνια τῶ χρονῶ καὶ εἶχε καὶ γιὰ συντροφιά της ὅτι ζῶα θῆς, ποντίκια, γάτες, σκύλους, φίδια, βαθρακούς, κροκόδειλους, μαρούδια, ὄρνια, ψάρια, ὅσα θρέφει ἡ στεριά κ' ἡ θάλασσα, τὸ χῶμα κι ὁ ἀέρας, ποῦ τὰ μάζεβε ἓνα ἓνα, τὰ καλόπιανε καὶ τᾶπερνε μαζί της.

Ἐνα μόνο ξέρανε ὅλοι, ποῦ δὲν καθίζε ποτέ της· ποῦ ἀκούανε χρόνον καιρὸ νὰ διατᾶζει ἐκεῖ μέσα, νὰ χορεύει, νὰ πηδᾷ, νὰ τραγουδᾷ καὶ κάπου κάπου νὰ μοιρολογᾷ. Καὶ μιὰ ἀχλαβοῦ ποῦ ἐβγαίνει ἀπ' τὴ σπηλιά σὰ νὰ βράζει κάποιον καζάνι· στὴ φωτιά ἢ νὰ δούλεβε κανένα στοιχειωμένο ἀτσιγγιναριό.

Ἀκόμα ξέρανε καὶ τοῦτο· ποῦ ἡ γριά κι ὁ δράκος δὲν τὰ εἶχανε καλὰ.

* *

Μιὰ μέρα ποῦ ὁ δράκος τρώγοντας καὶ πίνοντας ἀποξεχάστηκε καὶ πλάγιασέ στὸν ἴσκιον μὴς συκιάς—ρουχάλιζε σὰν καταράχτης—τρέχανε τὰ σαλιὰ του ποτάμι—εἶπαν οἱ ἀνθρώποι:

— Νά! καιρὸς νὰ πᾶμε νὰ μὴς συμβουλέψ' ἡ γριά τί νὰ κάμουμε.

Καὶ μιὰ καὶ δύο τραβήξανε κοπάδια κατὰ τὴ σπηλιά.

— Γριά! γριά! φωναζάνα. Ξετρώπωσε. Κοιμάται τὸ θεριό.

— Κοιμάται; εἶπε μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὰ καταχθόνια τῆς γῆς. Κοιμάται καὶ καθόσαστε;

— Τί νὰ κάμουμε;

— Νὰ χτίσετε ἓνα μεγάλο τοιχογύρι, νὰ κλειστέτε μέσα. Ἐτσι θὰ σωθῇτε ἀπὸ τὸ θεριό.

— Δὲν ξέροῦμε. Ὁδήγησέ μας.

— Πάρτε πέτρες· ἴσιες καὶ μεγάλες. Βάλτε μιὰ κοντὰ στὴν ἄλλη κι ἀπὸ πάνω, γύρο γύρο, στὴ σειρά· πλατιά ὅσο μπορεῖτε κι ἀψηλά. Καὶ χιτίζοντάς τες μπάτε μέσα Πάρτε καὶ θροφές ὅσες μπορεῖτε. Καὶ τὸ δράκο κλείστε τὸν ἀπόξω· ν' ἀπομείνει μὲ τὰ ζῶα στὰ βουνά.

Οἱ ἀνθρώποι, μείνανε ἐκστατικοί. Τόσο ἀπλοῦστατο ἓνα πρᾶμα δὲν τὸ ξέρανε.

* *

Ἐμπρὸς λοιπόν! Δουλιὰ. Ἡ γριά τοὺς ἔβλεπε καὶ τοὺς καμάρωνε ἀπὸ τὴ σπηλιά της.

Σὰν ξύπνησε ὁ δράκος κ' εἶδε ἓναν τοῖχο σὰν τὸν οὐρανὸ ἀψηλὸ μπροστὰ του, γούρλωσε τὰ μάτια, μουγκρίσε καὶ τράνταξε ὁ κόσμος.

— Παλιανθρώποι! φώναζε σηκώνοντας τίς κε-

φωνή. Ὑστερα ξακούλθηκες προσπαθώντας νὰ κρατήσης τὸ δάκρυ ποῦ βούρκαρε τὰ μάτια σου, γουρλώνοντας τα, νὰ λυώση, νὰ σβύση μέσα τους, καὶ νὰ μὴ τρέξη. Ἄ! Ἐνα μολύβι ἀναλωτὸ εἶνε ὡς ἄν λήμνη στὴ θέμησή μου, βαθὺς καθρέφτης ἔβλεπτος ἡ ζωὴ της, καὶ μέσα του μονάχα βλέπω νὰ βασιλεύῃ ἡ θλίψη της καὶ τὸ μυστικὸ της παράπονο. Θαμπάδα. Τώρα πάλι ἐστὶν τὸν ἔφερες ὀμπρὸς μου, καὶ ἡ Μοῖρα ξαναγεῖναι τὸν πόθο ποῦ ἐλαχτάρησε σὰν λαθωμένο χειλιδόνι στὰ νεκρὰ νερά τῆς λησμονίας. Κάθεσαι δὴ, σιμά μου, κι' ὥστόσο σὲ βλέπω μέσα στοῦ καιροῦ τὰ παλαιὰ δάση νὰ διαβαίνης, καὶ νὰ τραγουδᾷς κάποιον τραγοῦδιον. Ἄς τ' ἀκούσω τὰ θλιμένα τραγοῦδια σὲ λόγια σμιχτὰ μὲ τὸ κλάμα της, κι' ἕς σιωπᾷ γιὰ πάντα τῆς νεότητος μας ἡ ἱστορία...» Ἐκλαίγεις τώρα. Ἐνα μαντηλάκι ἔφερες στὰ χεῖλάκια σου, καὶ τὸ δάγκασες νὰ σφίξης ἐκεῖ τοὺς λυγμούς. Θυμήθηκα τὸ μαντηλάκι σου σ' ἀκρογιάλι. Σ' εἶδα γιὰ μιὰ στιγμή τὴν ἴδια, ὅπως τότες, παιδοῦλα, ποῦ ξάτρεζες στὰ χαλίκια, ποῦ ἐρῆζες πετροῦλα στὰ νερά νὰ σβύσης τὴν ὄψη σου ποῦ καθρεφτιζότανε μέσα. Καὶ μοῦ φάνηκε πὼς τὰ δάκρυά σου τότε ἀν' ἐπέφτανε στὸν καθρέφτη θὰ τότες ραγίζανε, ὅπως ἡ πετροῦλα τότες τὰ νερά.

— Παιδοῦλα ἐσύ, σοῦ εἶπα καὶ τώρα, ἐσύ ποῦ

φαλές του πάνω ἀπὸ τὸν τοῖχο. Ποῖς σὰς ἔβαλε νὰ κάμετε ἀπὸ τὸ κάστρο; Γρήγορα. Μιλήσετε!

— Ἡ γριά! ἡ γριά! ἀποκριθήκανε μονοφωνίς μὲ τρόπο οἱ ἀνθρώποι.

— Ἐτσι;! μουγκρίσε ὁ δράκος ὀργισμένος. Στάσου νὰ τῆς δείξω!

Κ' ἐν τῷ ἔκτα ρίχτηκε σὰ σίφουνες καὶ σὰν ἀνεμοστρόβιλος νὰ φᾶ τὴ γριά.

— Ἐ! δράκο! δράκο! τοῦ εἶπε ἐκεῖνη μπαίνοντας μέσ' τὴ σπηλιά της. Μὴ σιμόνευς τὴ σπηλιά μου. Τραβὰ τὴ δουλιὰ σου. Εἰδεμὴ, καημένη μου. Ἐγὼ σὲ κενώ καὶ δὲν ξέρεις τί σοῦ γίνεταί.

— Καὶ τί εἶσαι, βρε παλιόγρια ἐσύ; σφύριξε ὁ δράκος. Καὶ σὺ στοιχεῖο κ' ἐγὼ στοιχεῖο. Ἐβῆλ νὰ μετρηθοῦμε.

— Τώρα βλέπεις! τοῦ ἀπάντησε ἡ γριά.

Καὶ ὁχονοῦς πετᾷ ὅζω ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς σπηλιάς μιὰ πυρωμένη σουβλά καὶ τὴ μπῆγει μέσ' τὸ μάτι τοῦ θεριοῦ.

* *

Ποῖς εἶδε τὸ σεισμὸ καὶ δὲ φοβήθηκε;

— Ὁχ! οὐρλιάσε ὁ δράκος χύνοντας τὸ ἓνα τοῦ τὸ μάτι, τὸ δεξιό, σὰν λίμνη κίμα κατὰ γῆς.

Καὶ μιὰ βοὴ κ' ἓνα κἀκὸ ποῦ νομίζεις ποῦ εἶτανε κοσμοχαλασία. Ὁ δράκος ἀγριεμένος ἀπ' τοὺς πόνους, λυσσιασμένος ἀπὸ τὸ θυμὸ του, μήτε τοῖχο, μήτε ἀνθρώπους, μήτε ζῶα, μήτε δένδρα καὶ βουνὰ ἔβλεπε τίς. Γκεμοῦσε, ξερρίζωνε, χαλνῶσε. ἔτρωγε καὶ ξερνοῦσε. Καὶ τὸ ξερνὸ τοῦ σκίπαζε κατακλυσμὸς τὴ γῆ.

Ἡ γριά πιδεξία ὅμως ἔκρινε τὸ δράκο νὰ κυλιέται δῶθε κεῖθε καὶ νὰ καταστρέφει ὡς ποῦ νὰ σιμώσῃ πάλι στὴ σπηλιά της. Κ' εἶχε καὶ μιὰ ἄλλη σουβλά πυρωμένη ἐτοιμη. Τὴν ὥρα ποῦ ἀντίκρυσε τὴ δέφτερη τὴν κεφαλὴ, καιρὸ δὲ χχνει καὶ τὴ μπῆγει μέσ' τὸ δέφτερο τὸ μάτι του.

Ὁ δράκος τότε τᾶχασε ὁλότελα. Ἡ κεφαλὴ ποῦ κοίταζε μπροστὰ, δὲν εἶχε μάτι πια. Ἐκεῖνη ποῦ χαλνῶσε τὰ γινόμενα τυφλώθηκε. Τί τοῦ ἔμεινε; Ἡ τρίτη ἄχρηστη.

Ἡ γριά ἐβῆκε ἀπὸ τὴ σπηλιά της καὶ τοῦ εἶπε:

— Δράκο! ὑποτάξου!

Τί μποροῦσε καὶ νὰ κάμει πικὸ ὁ δράκος; Ἐπεσε στὰ πόδια της, ἀποσταμένος, πονεμένος, φοβισμένος, σὰ νὰ ἔπεφτε στὸ ἔλεός της καὶ παραδινότανε.

— Μὲ νίκησεις, τῆς εἶπε. Ἡ ζωὴ μου, οἱ ἀν-

μοῦ κελαῖδησε τὸν πρῶτον σκοπὸ τῆς ζωῆς μέσα στὰ στήθια. Παιδοῦλα πάντα γιὰ μένα, πές μου κι' ἀκῶ, πές μου καὶ ζῶ.

Ἐτοῦτα τὰ λόγια σοῦ εἶπα, πολυπικραμένη μου καὶ σὺ ἐσκουπίζεις τὰ δάκρυα θέλοντας νὰ σιωπᾷς γιὰ λίγο τὴν κλαψὰ τῆς ψυχῆς σου. Κι' ἀρχίνησε:

«Τί τρικυμία κείνο τὸ βράδυ. Ἡ θαλασσινὴ τρουμπέτα σάλπιζε στὰ τετραπέρατα θαρροῦσε τὴ φωνὴ της. Ἐνας γὺς τὸν ἀέρα ἀπάντωνε, καὶ μέσα στὴ βουή κατ' ἓνα καμπάνα ἀγροικήθηκε ἄρηκ καὶ ποῦ νὰ ἔχνησε. Θαρροῦσε πὼς ἐρήμωνεν ὁ τόπος σὲ χαμὸ καὶ συντέλεια. Σμιχτές φωνές καταβοκῆρδωνε, μὲ βροντὲς μαζί, ἐλυώνανε στὰ ἀνέρι καὶ στὰ κίματα. ποῦ ἐτάραζαν τὴ γῆ καὶ σειοῦσανε συθέμελο τὸ σπῆτι μας. Καθόμαστε καὶ τότες στὴν τραπεζαρία. Ἡ μητέρα ἀκκοῦμπησε τὰ χεῖρα της στὸ τραπέζι, ἔφησε τὸ βιβλίον ποῦ διάβαζε, καὶ σταυροκοπήθηκε. Σὺγκαιρα μεῖς τὰ παιδιὰ τὴ μιμηθήκαμε. Ὑστερα ἀκρουμάστηκε. Σηκώθηκε, ἔκαμε λίγα βήματα ἄσκοπα, καὶ σίμωσε στὸ παράθυρο. Πίσω ἀπὸ τὸ μπλάβο παραπέτασμα, ὅπως ἔπεφτε τὸ φῶς τῆς λάμπας στὰ τζάμια, τὴν εἶδα μέσα στὰ γυαλιά, ποῦ σκούπιζε κρυφὰ τὰ μάτια της. Ὅταν ἐγύρισε καταμὰς, δὲν ἐσήκωσα οὔτε μιὰ στιγμή τὰ μάτια μου ἀπάνου της; γιὰ νὰ μὴν ἀναγκαστῶ νὰ

θρῶπει, καὶ ὁ κόσμος τοῦ ἀνέχου. Ἄν θέλεις ἀν-
τιπάλει.

—Τὴ ζωὴ σου, δράκο, εἶπε ἡ γριά, δὲν μπορῶ
νὰ τὴν ἀγγίξω. Ἐκεῖνος που μὰς ἔκαμε μὰς ἔβαλε
στὸν κόσμο γιὰ νὰ ζοῦμε γιὰ τὸν κόσμο. Μέσα στὰ
κατὰβόθα τῆς γῆς μὲ εἶχε τώρα χρόνια καὶ μὲ μά-
θαινε γιὰ νὰ σὲ πελεμῶ. Μὲ μαθε πολλὰ· μὰ ἀκόμα
ἔχω περισσότερα νὰ μάθω. Ὡς τὰ τώρα μὲ ἐμπό-
διζες ἐσύ. Εἰς τὸ ἐξῆς, τώρα ποὺ τὴ φλώσκ τὰ δύο
σου μάτια, εἶμαι ἁπλοῦς νὰ ἐργασθῶ. Σοῦ πῆρα τὸ
παρὸ δικό μου καὶ τὸ μέλλο. Ὅσο γιὰ τὸ παρελθόν
εἶσαι ἀνέκτανος νὰ μοῦ τὸ καταστρέψεις πιά. Μ'
ἀφ'τὰ τὰ τρία ἐγὼ πῶ μπροστά. Μοῦ εἶναι ἀδιά-
φορο ἂν ζεῖς γιὰ πέθανες. Σήκω περπάτησε.

Ὁ δράκος ὁ ταλαίπωρος ἀπόρησε.

— Ἔτσι στράβος; τῆς εἶπε.

— Ἔτσι πρέπει νὰ εἶσαι, τοῦ ἀπάντησε ἡ γριά.

— Καὶ ποιά εἶσαι σὺ λοιπόν; ἀρώτησε.

— Ἡ Γνώση, ἀποκρίθηκε ἡ γριά.

— Κ' ἐγὼ τί εἶμαι;

— Ἡ Ἀμύθεια.

Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα ἀρχίζει ἡ ζωὴ τοῦ ξέ-
ρου...

Εἰκοσαεὶς τοῦ Ἀπριλίου 1905.

ΧΑΧΑΡΙΑΣ ΦΥΤΙΑΗΣ

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

το ἓνα, κ' ἓνα φρ. χρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, πουλιῶντα
στὰ γραφεῖα μὰς τὰς ἐκδόσεις βιβλίων:

Τοῦ **Ψυχάρη** «Ταξίδι» καὶ «Ὀνειρο τοῦ
Γιαννίρη».

Τοῦ **Πάλλη** «Ἡλῖος καὶ φεγγάρι».

Τοῦ **Φωτιάδη** τὸ «Γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ
ἐκπαιδευτικὴ μὰς ἀναγέννησις».

Τοῦ **Ἐδουαδίου** «Ἱστορία τῆς Ῥωμιοσύνης»
καὶ «Μαζώχτρα, Βρουκωλακας καὶ π.»

Τοῦ **Φιδλίντα** Γραμματικὴ τῆς Ῥωμαϊκῆς
γλώσσας (μέρ. Α').

Τοῦ **Δόγγου** «Ἄδωνες καὶ Χλόη» (χαρτοδε-
μένο) μεταφρ. Ἡλ. Βουτιρίδου.

Τοῦ **Σοφοκλεῖ** Αἴας. Μετάφρ. Ζήσιμου Σί-
δερη

Τοῦ **Χ. Ἀντρεάδου** «Ὁ Μίγ' Ἀλέξανδρος».

Τοῦ **Κ. Παυλιάνου** «Μοσικὲς» (Δηγήματα
50 λεπτὰ).

Ἡ **ΛΙΑΛΑ**, μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν κ. Ἀλέξ
Πάλλη δρ. 2 καὶ φρ. χρ. 2 τὸ ἐξωτερικόν.

τὴ ρωτῶ γιὰ τὴν κλαίει. Σὰ νὰ ἐμάντευα κάτι συ-
φορικὸ ποὺ ἐπλάκωνε τὸ σπῖτι μὰς, κ' ἔτρεμε ἡ
ψυχὴ μου νὰ τὸ ξεμολογήσῃ. Μέσα μου κοίτοταν ἡ
ἀπόκρισις γιομάτη ἀνατριχίλλης. Τὸ φῶς τῆς λάμπας
ἐπαίξε τώρα πέρα δῶθε. Ἡ μητέρα ἦρθε καὶ μισά-
νοιξε τὸ παράθυρο. Μὰ ριπιδία τοῦ ἀγέρα μὰς φύ-
σησε. Τρομάρα μὰς, καὶ ἡ καρδούλα μὰς χτύπαγε
σάν σπαρταριστὸ πουλάκι, ποὺ τὸ δεῖς τὸ βροχοχά-
λαζο.

— Θεανῶ, μοῦ εἶπε ἡ μητέρα κλείνοντας τὸ
παραθυρόφυλλο, ἀκούς παιδάκι μου φωνές; ἡ τὰχα
θὰ εἶνε ὁ ἀγέρας καὶ τὰ κύματα;

— Ὅχι μητέρα, ὁ ἀγέρας εἶνε στὰ παραθύρια
τοῦ κάτου σπιτιοῦ, ποὺ θὰ εἶνε ἀνοιχτά.

— Ἀνοιχτά, μοῦ ἀποκρίθηκε κοιτάζοντας με
κατάματα, ποὺ ἐνοιώσα νὰ βούλιαζε στὰ μάτια μου
ἡ σφοδρά ἀπὸ κείνα τὰ μάτια τῆς, ἔτσι γιὰ ὥρα
κρατώντας τὰ καρφωμένα ἀπάνου μου, δάκρυα, δλο-
γούρωτα ἀπὸ φρίκη, σὰ νὰ δέλεπε ὁμπρὸς τῆς τὸ
ἀπέραστο πεντάπυκνο σκοτάδι. Ἐμαζεύτηκα στὴ
θέση μου καὶ χαμήλωσα στὸ τραπέζι τὰ μάτια, βλέ-
ποντας στὸ κεντρικὸ τραπεζομάντηλο, τὸ παλιό, μὲ
τοὺς καθαλάρηδες καὶ τὰ πουλάκια ποὺ πετοῦν στὸν
ἀγέρα. Ἐφ'ἑνους σάν φτεροκοπήματα ἀκούστηκαν
κάποιοι ἦχοι γύρω στὸ σπῖτι, κάτι σὰ νὰ ἀνέβαι-

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα δρ. 10.—Γιὰ τὸ ἔξωτε-
ρικὸ φρ. χρ. 10

20 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κιόσκια τῆς Ἱλατείας Συν-
τάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν,
Σταθμοῦ Τροχιδόδρομου (Ὁφθαλμιατρεῖο), Σταθμοῦ
ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπω-
λεῖο Μανωλακάκη (Ἱλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια),
στὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἐστίας» Γ. Κολάρου.

Στὸν Πειραιῶ: Καπνοπωλεῖο Γ. Ξηροῦ, δδ. Βου-
δουλίνας δρ. 1, σιμὰ στὴν Τροχμία.

Ἡ συνδρομὴ πληρώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐκὸς
χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΚΑΠΙΟΣ

κύριος Α. Καλότυχος, μὰς εἶπαν, εἶναι ἀνώ-
τερος ὑπάλληλος στὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παι-
δείας. Ὁ κύριος αὐτός, ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ χει-
μάρωπα ὄχι στὴν Κορώνη ἀλλὰ στὰ Λαγκα-
δια, τὸ μακαρίτη Ντεληγιάννη, κάνει δι, τι θέ-
λει μέσα στὸ Ὑπουργεῖο μ' ἄλλα λόγια, γρά-
φει πέντε ἔγγραφα τὸ χρόνο, ἔτσι γιὰ τὰ μά-
τια, καὶ χιλιάδες γεράμματα—αὐτὰ ὄχι γιὰ τὰ
μάτια—στοὺς διάφορους δασκάλους συσταίνον-
τας τὰ διδαχτικὰ βιβλία τοῦ Κ. Καλότυχου
καὶ τοῦ Ἡλία Καλότυχου. Τὰ βιβλία αὐτὰ
εἶναι δικὰ του, γιατί ὁ Κ. Καλότυχος, ὁ πα-
τέρας του, δικαστικὸς κλητῆρας στὸν Πύργο,
δὲν ἀδεῖάζει νὰ γράφει διδαχτικὰ βιβλία, κ' ὁ
Ἡλίας Καλότυχος, ἀδελφός του, σπετσέρης
στὸ Κάιρο, ἔχει πεθάνει δῶ καὶ δυὸ χρόνια
κ' ἔτσι δὲν πρόφτασε νὰ στείλῃ ὁ ἄμοιρος στὸ
διαγωνισμὸ διδαχτικὰ βιβλία καὶ νὰ ἀγκρι-
θοῦν.

νὰν ἀνέρα πόδια κάποιες σκαλωσιές, καὶ νὰ σκαρ-
φάωναν στὴ σκεπή. Ὑστερα κάποιε σφυριχτὰ μέ-
σα στὴ γῆς ποὺ ἐβούλιαζεν ἡ μπόρα, κ' ὁ ἀγέρας
τὰ κομᾶτιτσε, τὰ κύλας τὲ χίλιες φλογέρες καλα-
μίνες στὰ παραθύρια μὰς· ὁ ἀγέρας ποὺ φευγε στὰ
βράχια καὶ στὴς ξέρες, καὶ στ' ἀσφάκηλα κύματα
σαλαχώντας τὰ μάθρα του τ' ἄπια ποὺ χρεμετίζαν
πνιχτά, μέσα στὴς ὄρες τοὺς στράτες. Ἡ μητέρα
γνεύοντάς μὰς νὰ τὴν ἀκολουθῶμε πῆγε στὸ κοινο-
στάσι. Τὰ γόνάτ' αὐτῆς μὰς λυγίζανε, κ' ἐνοιώθα στὴν
ψυχὴ μου μυστικὴ μιά φοβέρα. Τότες σάν τσακίσμα-
τα δειντρῶνε στὰ δάση ἀκούστηκαν, ἀντιτρίξανε,
ρέκαζαν στὸ ἀερογιάλι μὲ τοὺς βράχους. Φωνές σύ-
σμιχτες σὲ ρούφουλες ἀντηχῆσαν στὸ χαλασμὸ, κού-
φους, τρομαχτικῆς. Προσευκόμαστε. Κάναμε γονα-
τιστῆς. Ἐφ'ἑνους ἤκουσα τὸ λαχάνισμα τῆς μητέ-
ρας στ' αὐτὴ μου γλῆγορα καὶ ξεψυχιστικόν, καὶ μοῦ
εἶπε σιγὰ, σάν ἀπὸ μέσα ἀπὸ ταφόπετρα, γιὰ νὰ
μὴν ἀκούσσουμε τ' ἀδερφάκια μου.

— Πήγαμε στὴν κάμαρα νὰ ποκοιμήσῃς τ' ἀδέρ-
φια σου καὶ γύρισε στὴν τραπεζαρία.

Πῆρα ἀμέσως σάν τελειώσαμε τὴν προσευκὴ μὰς
τ' ἀδέρφια μου, καὶ πήγαμε στὴν κρεβατοκάμαρα.
Πάσισα καὶ τ' ἀποκοιμήσα μὲ κάποιον παραμῦθι.
Ἡ θεία Ζωούλα κοιμόταν στὴ σοφίτα, κοπιασμένη

Ὁ κ. Α. Καλότυχος λοιπόν, σάν ἔξυπνος
Ῥωμῶς ποὺ εἶναι, καταδολεῖται τόσο μαστο-
ρικὰ τὸ νόμο ποὺ δὲν ἐπιτρέπει σὲ ὑπαλλή-
λους τοῦ Ὑπουργείου νὰ τυπώνουν καὶ νὰ
πωλᾶνε διδαχτικὰ βιβλία. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη
φορὰ ποὺ γίνεται αὐτὴ ἡ μερμηπατιά. Ἡ
«Ἐστία» τῆς περασμένης Παρασκευῆς κα-
τάγγειλε ἄλλη παρόμοια, κ' ὁ «Νουμᾶς» δῶ
καὶ τρία χρόνια, στὰ πρῶτα πρῶτα φύλλα του,
ξεσκέπασε κάποιον ἄλλον ὑπάλληλον τοῦ Ὑ-
πουργείου ποὺ τόπωνε καὶ πουλοῦσε δικὰ του
διδαχτικὰ βιβλία μὲ τὸνομα κάποιου συγγενῆ
του—ὁ Ἡλίας Πετρούλιας δηλ. ὑπάλληλος στὸ
Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας (θαρροῦμε πὼς
εἶναι ἀκόμα) μὲ τὸνομα τοῦ Π. Πετρούλια
μπακάλη στὸ Ἐργασταγὸ τῆς Θήβας (θαρ-
ροῦμε πὼς τὰ βιβλία τοῦ λογίου μπακάλη
πουλιῶνται ἀκόμα).

Σκόλια δὲ χρειάζονται, μὰ καὶ δὲν ὠφε-
λοῦνε. Γράφουμε μοιχαλὰ ὅσα μὰς εἶπε ὁ διευ-
θυντὴς τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ἐστίας» ποὺ
μὰς κατάγγειλε αὐτὴ τὴν μερμηπατιά καὶ ὅς
καλονυχτίζουμε. Τὸ συμπέρασμα λοιπόν τὸ κά-
νει ὁ κ. Κολάρος:

— Ἐμεῖς ποῦχομε τὰ βιβλιοπωλεῖα πλε-
ρόνουμε φόρους, ρόγια, ἐπιτήδευμα, ὑπαλλή-
λους, τόσα χρήματα γιὰ τὴν πώλησι βιβλίων, κ'
ὅμως ἡ Πολιτεία ποῦχει καθῆκο νὰ μὰς προσ-
τατέψει, μὰς πολεμάει; ἄσασμένα μὲ τοὺς ὑ-
παλλήλους τῆς.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, ἂν τόχει
νὰν τὰ διαβάσει αὐτὰ ποὺ γράφουμε, θὰ βα-
σταίει τὴν κοιλιά του ἀπὸ τὰ γέλια ποὺ βρό-
σκονται ἀπόστοι ἀνθρώποι νὰ ζητᾶνε στὸ
Ῥωμαῖκο φύλλον αὐτὸ ἄγερα.

ΚΑΘΕ

νόμος Ῥωμαῖκος ἀφ'ἑνους πάντα κ' ἓνα παραθυράκι
γιὰ νὰ μπαίνει ἀπ' αὐτὸ ἡ παρανομία. Μεγάλη
κλίθεια καὶ παλιὰ ποὺ τὴ θυμηθήκαμε προχτές ἀ-
κούγοντας ἓνα Ῥωμαῖκὸ ὑπάλληλον νὰ καταστρώνει
ἐπιθετικὸ σκῆδι κατὰ τοῦ Κεντρικοῦ ταμεῖου.

Ἡ κουδέντα εἶπνε γιὰ τὸν καινούριον νόμον ποὺ
ἀυξάνει τὰ χρόνια τῆς σύνταξης κ' εἶπνε ὁ ὑπάλ-
ληλος:

— Ἐγὼ ὅταν ἔγινα ὑπάλληλος, ἔκανα, νὰ
πεῖς, συδὸκαί με τὸ Δημόσιο νὰ δουλέψω εἴκοσι
χρόνια καὶ νὰ πάω ὕστερα τὴ σύνταξή μου· τώρα
τὸ Δημόσιο καταπατάει τὸ συδὸκαί του καὶ μὲ

ἀπὸ τῆς ἡμέρας τὸν κῆματο, καὶ τίς δουλειές τοῦ
σπιτιοῦ. Ἐγὼ εἶσα στὴν τραπεζαρία καὶ βρῆκα μισο-
κλαμένη τὴ μητέρα μου. Τὴ θλίψις τῆς ἐνοιώθα,
μὰ κάτι μοῦ κραζε μέσα μου πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ τὴ
ρωτήσω τὴν ἀφορμὴ. Ἐλεγα πάντα μὲ τὸ στοχασμὸ
μου πὼς θὰ τὴ μάθω γλῆγορα μονάχη μου. Ἐση-
κωσε τὰ μάτια τῆς διὰ τὰ καταπάνω μου, ἔτρεμνα-
στῆναζε περίλυπη, καὶ πέρνοντάς με ἀπὸ τὸ χέρι
μοῦ εἶπε σιγὰ, καὶ μὲ τρεμουλιασμένη ἀπὸ συγκί-
νησις φωνή:

— Ἀληθεῖς, τὰ παραθύρια τοῦ κάτου σπιτιοῦ
εἶνε θεάνοιχτα ἀπόψε. Ἀπὸ ποῦ σφυρίζει ὁ ἀγέρας
μέσα τους καὶ χτυπάνε. Θέ μου, καὶ νάξερεις πὼς
καὶ μέσα εἶνε τώρα καιρὸς ποὺ κάθεται... Εἶνε και-
ρὸς τώρα ποὺ δὲ θέλει νὰ μὰς ἰδῇ, καὶ οὔτε νὰ μὰς
μιλήσῃ... Παιδί μου ἐπὶ ἀθῶο, δὲν πρέπει νὰ μάθῃς
τὴν ἱστορία ποὺ μὲ μαρτυρεῖ... Ὡστόσο πρέπει νὰ
ξέρεις πὼς εἶμαι δυστυχισμένη ἀπὸ σένα...

Λέγοντας τὰ στεγνὰ ἐτοῦτα λόγια βούρκωσαν
τὰ μάτια τῆς, τρέξανε στὰ μάγουλά τῆς τὰ χλωμά
δάκρυα στρογγυλά, δλόγισμα μ' ἀγκάλιασε, μὲ σφι-
ξε, μὲ φίλησε γλυκά, χύνοντας στὸ κεφάλι μου δλό-
γυρα δάκρυα, ἀγγίζοντας ὅλο μου τὸ κορμί μὲ τὰ
χέρια τῆς, καὶ χαϊδεύοντας τὰ μαλλιά μου, ποὺ τὰ
χαίροταν πάντα καὶ τὰ καμάρωνε. Κ' ὕστερα πάλι